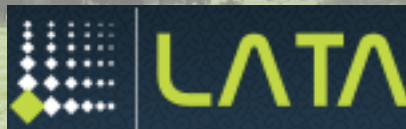

Dokumentu brīvības diena

Evijs Taube
Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija

24.03.2009

Dokumentu brīvība

- vai Jums ir pildspalvu licences?

Dokumentu brīvība

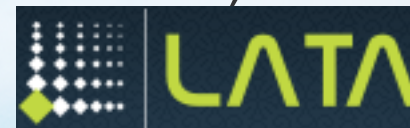
- Dokumenti pieder autoriem – jums!
- Dokumentu var:
 - Papildināt
 - Lasīt
- Jūs gribat ļaut to sev un citiem jebkurā laikā
- Jūs negribat uzspiest rīku vai datora veidu (Win, Mac, Linux, utt.)
- Jūsu dokumentam jābūt brīvam
- Šībrīža ekonomiskajā situācijā būtiska ir iespēja izvēlēties bezmaksas vai lētāko variantu, arī darbā ar dokumentiem

Piemēri dokumentu brīvībai

- Skolā:
 - Dokuments radīts skolā
 - Papildināts mājās
 - Nākamajā rītā iespēja to skolotājam izlasīt!
- Publiskie dokumenti:
 - Valsts iestāde publicē dokumentu
 - Jābūt **brīvībai** to izmantot, neatkarīgi no...
 - Finansiālā stāvokļa
 - sociālā stāvokļa
 - Dzimuma, vecuma u.c.

Dokumentu Brīvības Diena

- 25. marts ir Document Freedom Day (marta pēdējā trešdiena)
- Daudzās valstīs, sevišķi, Eiropā
- Latvijā organizē Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija

Kas ir atvērtie standarti?

- Dokumentu brīvības pamatā
- Pilnīgs apraksts
 - Atklāti publicēts
 - Pieejams bez maksas
 - Drīkst kopēt un izplatīt
- Atklāta lēmumu pieņemšana
- Uztur bezpeļņas organizācija
 - Neatkarīgi no kāda viena izstrādātāja
- Īpašumtiesības neparedz autoratlīdzību
- Neierobežota izmantošana

Liberate your documents!

www.documentfreedom.org

Tehnoloģiju standartu piemēri

Kāpēc atvērtie standarti?

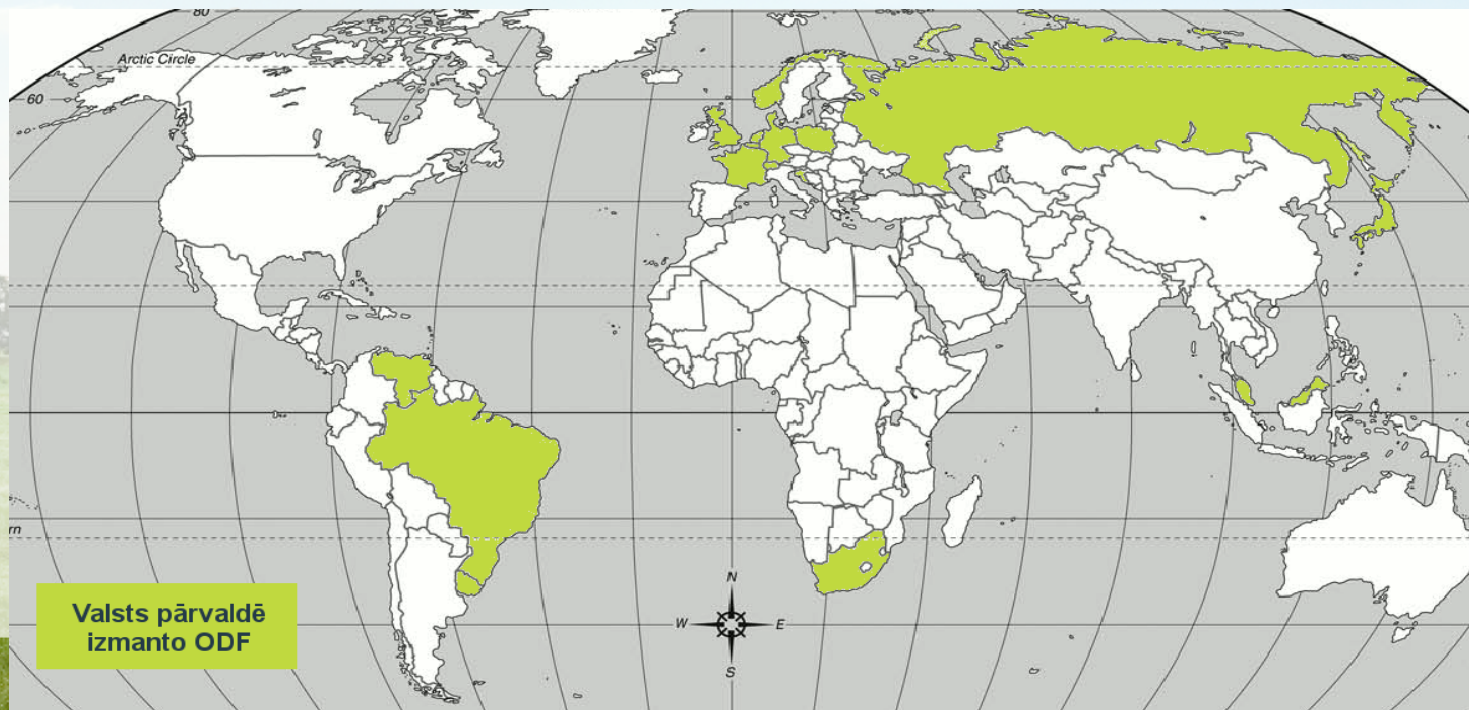
- Efektīva informācijas apmaiņa
- Garantēta datu izmantošana nākotnē
- Neesat piesaistīti un nepiesaistiet citus konkrētai programmatūrai
 - Ne pielietojuma, ne operētājsistēmas līmenī
 - Iespēja sasniegt daudz plašāku auditoriju
- Nodrošina brīvu konkurenci
 - Ierobežo karteļus un monopolus
 - Klienti iegūst lētāku cenu un labāku kvalitāti
- Visi mēs iegūstam
 - Neizdodam lieki naudu par licencēm

Atvērtais dokumentu formāts

- Atvērtais dokumentu formāts ODF:

- Atvērts standarts
- Latvijas standarts, izmantojams brīvprātīgi
- Citur pasaulē obligāts komunikācijā ar valsti

Atvērtības ieguvumi

- Veselīgāka konkurence
 - Mobilo sarunu tarifi pēc TELE2 un BITE ienākšanas tirgū
 - Visi mobilo tehnoloģiju standarti ir atvērti
- Internets un vispasaules tīmeklis
 - Visi populārie Internet lietotie protokoli ir atvērti
 - Tos ieviest varēja jebkurš
 - Nodrošināja sadarbību starp visdažādākajām sistēmām

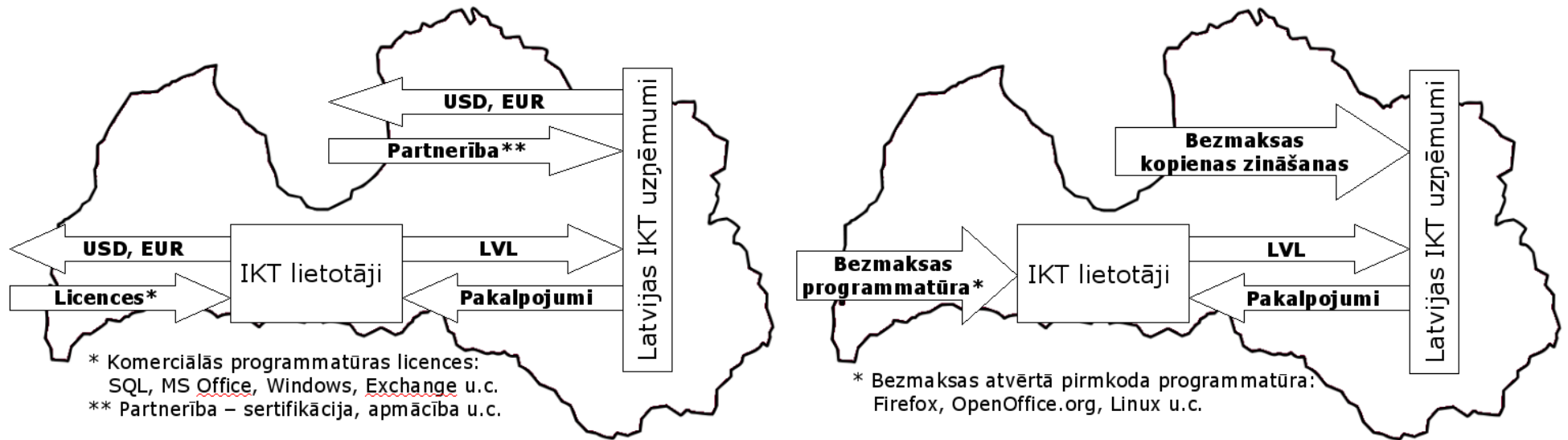
Atvērtā pirmkoda programmatūra

- OpenOffice.org – biroja programmatūras komplekts
- Firefox – tīmekļa pārlūks (58% īpatsvars Latvijā)
- Apache HTTP – web serveris (67% īpatsvars Latvijā)
- Linux – operētājsistēma
- MySQL un PostgreSQL – datu bāzes
- GIMP un Inkscape – attēlu apstrāde
- ... un simti tūkstoši citi atvērtā pirmkoda rīki visām jomām
- Skaties www.atveries.lv

Atvērtais pirmkods

- Kas ir atvērtais pirmkods un uz tā balstīta programmatūra?
 - pirmkods ir brīvi pieejams, maināms un tā lietošana bezmaksas
- Priekšrocības
 - Bezmaksas un ērti pieejama
 - Iespēja piedalīties izstrādē un pilnveidošanā
 - Nepiesaistīts konkrētam piegādātājam
- Neatkarība no piegādātāja licencēšanas politikas
- Ja piegādātājs pamet tirgu var nolīgt citu izstrādātāju
 - Pārsvarā platformu neatkarīga un mērogojama
 - Balstīta uz atvērtiem standartiem

Atvērtais pirmkods

Eiropas bilance

- pasaules programmatūras licenču tirgus - 217 mljrd. EUR
- Eiropa izmantoja 35% (t.i. 76 mljrd. EUR)
- Eiropa piegādāja <10% no kopējā (negatīva bilance 54 mljrd. EUR)
- BET Eiropā izstrādā ~70% no visa atvērtā pirmkoda programmatūras!
 - *2006.gada skaitļi

Atvērtais pirmkods

- Veiksmīgas uzņēmējdarbības uzsākšanas iespēja
 - Atvērtās komponentes var izmantot komerciāli
 - visas Web 2.0 kompānijas – Google, YouTube, FaceBook...
 - Draugiem.lv ir radīts, izmantojot atvērtā pirmkoda risinājumus

OpenOffice.org

- Atbalsta atvērtos standartus (ODF) un slēgtos (piem., MS Office) standartus
- Biroja programmatūras komplekts
 - Teksta redaktors
 - Elektronisko tabulu (izklājlapu, rēķintabulu) redaktors
 - Prezentāciju redaktors u.c.
- Priekšrocības:
 - Bezmaksas
 - Legāls
 - Izejas kods brīvi pieejams, iespējams piedalīties izstrādē

Ko darīt?

- Atbalsti atvērto standartu ideju un pastāsti par to citiem!
- Lieto programmatūru, kas atbalsta atvērtos standartus!
- Lejuplādē un sāc lietot atvērtā koda rīkus - atveries.lv!
 - OpenOffice.org
 - Firefox

Paldies par uzmanību

Lūdzu jautāt!

www.lata.org.lv